

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Concionum ordo, & irreverentia erga Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Ludouicus Borbonius Princeps Condæus, sacrilegorum impetum quantum potuit inhibuit: quæque teterrimum nebuloam in ipso recto plumbeas laminas auro obductas effringentem, & Stentorea voce illud, *Sic destruetur Babylon*, intonantem, vidisset, colubrinam contra eum dirigi iussit, atque ita cœptum omitttere coegit. Quum vero plebis furor, secretis Beæ exhortationibus accensus, ne sic quidem restingui posset, porta templi muro ducto obstructa fuerunt. Nocturni nihilominus homines scelerati per fenestras irreperentes columnarum quibus templum innitebatur fundamenta emoliri sunt, sicque grande illud & admirabile ædificiũ una nocte corruit quod post quadraginta circiter annos sub Magno illo Henrico IV. quem Miraculorum Regem merito quis appelleret, multo magnificentius restaurari cœpit. Nolo hic quæ plurima passim occurrunt, funesta Caluiniana impietatis vestigia, templorum ac monasteriorum ruinas, sed eorum in quibus ipsi religionis suæ cultum exercent, templorum atque ædium formam Lectori ob oculos ponere.

II. Exteriorem quidem Caluinisticorum templorum structuram, eorumque ornamenta, multis describere haud attinet: siquidem loco magnificentiorum ædificiorum, quæ antiquitus diuino cultui consecrata sunt, homines isti macellis, pecorum lanienæ destinatis vtuntur, quasi augurantes horrendas illas, ædes ac lanienas quibus conciones eiusmodi occasionem dederunt. Quod si horrei sit copia præclare secum actum purant; neque vlla adhibent ornamenta vel aulæ, nisi illa ex aranearum filis contexta Concione finita, ibidem rursus omnis generis bestiarum stabulantur. Hæc ipsorum, templa, hæc oratoria fuerunt sine aëris, sine vilo sacrificio. Aiebant vero Deo non minus placere orationem in stramentitia casula aut quocumque alio gurgustio quam sub aurato laqueari effusam. Ministro vix è suggestu digresso, hic lagenam, ille pernam, alius aliud depromit; atque ita ex domo orationis repente caupona fit. Sed ò cæcos ac dementatos homines! qui nec sordes istorum Ministrorum, qui Catholica Ecclesia pulchritudine tam turpiter vos spoliarunt, videtis, nec tam spurcæ religionis sentinam sentitis.

III. In eo tamen, quod tam vilibus, locis Ministerium vestrum exercetis, excusari hæcenus poteratis, quam diu meti ignis, quem hæreticis paruum esse scitis, delitescendum vobis fuit. Nam

& primi Christiani olim secreta loca, vt vos iam horrea & stabula, caribus suis obeundis querebant. Quod vero etiam nunc postquam lucem ferre didicit hæresis, fordida nihilominus ac profana loca quasi de industria sacris suis (demus hoc nomen profano cultui) seligit, atheismi certe atque impietatis ream manifeste se facit, ipsamque religionem summo contemui exponit. In Sanctonibus quum aliquando essem (quam prouinciam homines isti magna ex parte tum occupant) meminimus totam fere Nobilitatem ad audiendum *Verbum Dei* (sic dicebant) ad magnatis cuiusdam artem confluisse: qui rogatus, vbi concionem haberi vellet an in atrio vel carnaculo? (quod amplissimum ibi erat) Nequaquam inquit; sed in horreo. Mox ergo sella ponitur, mensa sternitur, cui assidens Minister, ad auditores verba faciebat. Vix finierat, quum præclarum illud templum multis & equis repletur. Roganti mihi, cur non honestiorem aliquem locum Deo eiusque cultui eligent respondebant, Deum non ædificiorum elegantiam, sed cordium puritatem in se colendo à nobis requirere. Hos ergo si audias, stulte fecisse primos Christianos diceas, qui in honorem Dei tam sumtuosa templa auro collucentia edificarunt; vt Lucianus, non Christianæ modo, sed & omnium religionum subannator, restatur. Stulte ergo fecit Constantinus Magnus, qui Constantinopolitani, Antiochiæ, Nicomædiæ, atque etiam Hierosolymis tam pulchra ac magnifica templa extruxit, & aulæ acupictis auroque rigentibus exornauit. vt & Constans Imperator, Opratus contra Donatistas scribit Chrysostrami libros legenti occurrent altaria auro radiantibus peristomatibus instrata, pavimenta marmorea, parietes aulæ fulgentes, aurata laquearia, ipsæ ædes aureis & argenteis lychnis collucentes; vt merito illud sæculum Ecclesiæ Aureum dici possit. Et tamen deformati nostri dicere audent, hæc omnia superstitionem sapere atque omnino esse superflua, magisque suam laudandam esse simplicitatem.

IV. In magnificis hisce Deformatorum auditorijs scamna cernuntur, ad eum modum quo in scholasticorum collegiorum classibus, in quibus auditores sine vilo ordine consistunt. Ingredientes feminis quas forte conspexerint honorem exhibent; Deo nullum. Eadem reuerentia nomen Iesu & Iesuitæ excipitur. Nusquam videas vllum genu flexi. Quod si quis forte fecerit, statim Ad Papistas facessere iubetur. Horum vt pote non tam acutorum homi-

hominum, aiunt esse, aqua benedicta se aspergere crucis signo se signare, ingenua se demittere? & ut paucis dicam, exterius aliquo actu tam fidem quam reuerentiam erga Deum testatam facere. omnia ista idololatriam sperere. Sed quid dicitis, impuri homines? Ergo qui in primitiua vixerunt Ecclesia hosque sanctos ac religiosos ritus ac ceremonias nobis tradiderunt, idololatriæ ferunt? Accusate ergo Deum, qui per prophetam conqueritur, se non tanto externo honore coli quanto terreni Principes: quibus plerique quod optimum habeat offerunt. Accusate Psalmistam, qui vult ut caro sua omniaque externa in se non minus in Deo exsultent, quam ipsum cor atque interni affectus. Accusate denique S. Paulum Apostolum, qui Confessionem, quæ certe externo actu sit salutem attribuit.

V. Interea dum Minister vel expectatur, vel ad concionem se præparat, sutor aliquis vel sartor, modo legendi peritus, suggestum ascendit, & caput aliquod ex Biblijs, aut si Minister nullus veniat, integram homiliam ex Galvini scriptis recitat. Sed hic abusus Synodi ad Castellum Eraldi Anno M. DXCVII. celebratæ decreto sublatus est, ne Galvini scripta Verbo Dei substituta viderentur, tum præcipue ne Ministerium, ut ita dicam, evacuaretur, populo lectoribus ac sermonibus iam dudum magno numero proculsus contento & sumtus in Ministerium, superfluos iudicante: quum nullus fere sit qui melius quid afferre possit quam ibi scriptum est. Quia vero anagnostæ illi ut plurimum illiterati sunt, facile cogitari potest quam scita eiusmodi, quibus affectibus picta, quaque vocis articulatione distincta sit lectio. Unde læpe fit, ut etiam a pueris adhuc balbutientibus corrigantur. Hominem novi Janacensis toparchæ accipitarium, qui absente aut ægrotante Fluraco Ministro, seposito pauliper venatico iuo apparatu, suggestum conscendere, & ad populum (Diaconi enim munere fungebatur) verba facere solebat. Neque est ut quorundam è nostris inscitiam nobis hic obijciant, quam sane in plerisque ipsorum, etiam ijs locis ubi maxime doctis hominibus opus erat, maiorem demonstrare possumus. Ac profecto non iniuria aliquid magis exquisitum ac perfectum à Nova ista ac recenti adhuc Religione requiri possit: quum experientia constet, temporis longinquitate rerum omnium vigorem minui, ac paulatim consumi: quum recentia & speciem habeant multo gratiorem, & vires maiores. At con-

tra in nova hac religione fieri videmus: quæ ubi vix lucem aspexit, nocte rursus involvitur; vix è terra prorupit, arque iterum in cavernas eiusdem se abscondit, vix caput extulit, ac rursus demittit, vix denique nata statim debaluit.

VI. Adveniens Minister, Diaconi vel Lectoris locum occupat: quo descendente, ille in suggestum ascendit, laicali habitu aut quicumque maxime ipsi placet, indutus. Favius, qui Margaritæ Henrici V. sorori à concionibus fuit, etiam dum concionaretur, gladium è latere pendente semper habuit, pallio nonnunquam carulei vel violacei, thorace flavi coloris vestitus. Fuit inter hos Ministros, qui defixi in terram gladij capulo tamquam suggestui innitens, in horto concionatus est. Non raro accidit ut ocreis ac calcaribus indutæ suggestum conscendant: quod forte tum excusari poterat, quum velut expeditione facta, huc illuc animas prædatum circumvolitabant: postquam vero gladij libertate conscientiarum libertas parta est, animi dissoluti iudicium videtur. Contondentius Minister in Turonibus veste militari indutus, gladiumque ac pugionem utroque latere accinctus, concionari visus est eoque nomine à paullo modestioribus in Castelleradensi synodo accusatus. Sed dicite nobis, Domini Ministri. An sacerdotes altari servientes in primitiua Ecclesia sic fuerunt vestiti? Habitum eorum videte, si placet, apud Sanctum Dionysium, tunicam scilicet puram Dominicæ passionis insignibus, & cruce in primis undiq; ornata; stolâ è c. llo, manipulû è manibus pendente, tum albam interulam ac reliqua, quæ ibi descripta sunt. De venturi Messia Ministris eorumque ornata Propheta Ezechiel vaticinatur, inquit, Deû sanctis eos vestibus vestituro, ut officium, coram ipso faciant. Et sanctus Clemens Apostolos nitida veste indutos, sacrificasse testatur, ut & ipsorum successores, ut supra ostendi. Sanctus vero Stephanus Papa ac martyr apertis verbis indicat, vestimenta quibus sacerdos utuntur, sacra esse, nec ad alium usum adhiberi debere. Quumque Judæi, ut Ivo Carnutenfis inquit, tanta reverentia ac maiestate divinum suum cultum peragant, quid nos facere in nostris decet ecclesijs, in quibus non umbra, sed ipsa veritas est (f) Sola certe ornamenta illa nescio quem respectum ac devotionem afferunt: eoq; omnes Christiani per totum Mundum dispersi, Græci, Æthiopes, (g) Syri, Armenij,

f Opr. l. 3 in fin. Orig. hom. 11 in c. 20. Len. g Vide Alvar. hist. Æthiop. cap. 12.